

Centraal Bureau voor de Statistiek

Divisie Staven
Centrum voor Beleidsstatistiek i.o.

*Postbus 4000
2270 JM Voorburg*

Deelname van allochtonen aan de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) over 1e halfjaar 2001

Mathilda Copinga en Robert Selten

(Centrum voor Beleidsstatistiek)

---

*Projectnummer: 103453
BPA-nummer: 271-02-CBO
Datum: 29 mei 2002*

DEELNAME VAN ALLOCHTONEN AAN DE WET SOCIALE WERKVOORZIENING (WSW) OVER 1E HALFJAAR 2001

Samenvatting:

Sinds 1998 is het aantal personen met een WSW-dienstbetrekking voortdurend gestegen. Medio 2001 hadden bijna 93 duizend personen een dienstbetrekking via de WSW. Het CBS heeft gegevens over het herkomstland van deze personen gekoppeld aan hun gegevens uit de WSW-statistiek. Hiermee wordt inzicht verkregen over de deelname van allochtonen aan de WSW.

Op 30 juni 2001 was 15 procent van de WSW'ers met een dienstbetrekking allochtoon. Surinamers en Turken maken relatief gezien meer gebruik van de WSW-regeling dan autochtonen, maar de verschillen zijn gering. De deelname van Antillianen en Arubanen aan de WSW blijft echter achter ten opzichte van de andere groepen.

In het eerste halfjaar van 2001 stroomde 14 procent door naar een reguliere baan. De niet-westerse allochtonen doen het in dit opzicht niet beter of slechter dan de totale groep uitstromers. Van de westerse allochtone uitstromers stroomt slechts 8 procent door naar reguliere arbeid.

1. Inleiding

In dit artikel worden gegevens gepresenteerd over de deelname van allochtonen aan de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) in het eerste halfjaar van 2001. In opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voert het onderzoeksbureau Research voor Beleid (RvB) de WSW-statistiek uit. In deze statistiek worden elk halfjaar gegevens verzameld over alle personen die een beroep doen op de WSW. De benodigde gegevens voor de WSW-statistiek krijgt RvB aangeleverd door de gemeenten, die belast zijn met de uitvoering van de WSW. RvB stelt elk halfjaar een landelijke rapportage op, die inzicht geeft in de omvang en kenmerken van de doelgroep. De gegevens van RvB bevatten echter geen informatie over het land van herkomst van de WSW'ers. Het Ministerie heeft het CBS gevraagd de gegevens te koppelen aan de Gemeentelijke Basisadministratie, teneinde de herkomstgroepering van de WSW'ers vast te stellen en deze af te zetten tegen gegevens uit de RvB-statistiek. Het resultaat hiervan heeft het CBS eerder dit jaar gepubliceerd op internet (CBS, 2002a). Onderhavig artikel is een beknopte versie van die rapportage.

Het doel van de WSW is om mensen met een arbeidshandicap aan een passende en volwaardige baan te helpen. Een van de belangrijkste instrumenten in de WSW is de WSW-dienstbetrekking. Gemeenten kunnen personen in dienst nemen en die vervolgens plaatsen bij een sociaal-werkvoorzieningsbedrijf. Daarnaast bestaat in het kader van de WSW-regeling de mogelijkheid om onder begeleiding te werken bij een reguliere werkgever. Dit bedrijf is dan de werkgever, maar de gemeente blijft garant staan voor de baan. Het WSW-werknemersbestand omvat zowel personen met een dienstbetrekking als begeleid werkers. Het aandeel begeleid werkers is zeer gering (minder dan 1%).

Een onafhankelijke indicatiecommissie bekijkt of een persoon in aanmerking komt om te werken in WSW-verband. Deze commissie geeft haar besluit door als advies aan de gemeente. Bij een positief

advies komt de persoon op een wachtlijst terecht, totdat de gemeente die persoon een geschikte WSW-baan kan aanbieden. Dit artikel richt zich op de personen in het WSW-werknemersbestand. We maken bij de resultaten geen onderscheid tussen werken bij een sociaal-werkvoorzieningsbedrijf en begeleid werken bij een reguliere werkgever. De uitgebreidere rapportage op internet bevat tevens gegevens over personen op de wachtlijst (CBS, 2002a).

In paragraaf 2 worden de resultaten beschreven. In paragraaf 3.1 is een technische toelichting opgenomen met beschrijving van bronnen en methoden. Paragraaf 3.2 bevat een lijst waarin begrippen en definities worden toegelicht.

2. Resultaten

Op 30 juni 2001 maakten 98 595 personen gebruik van de WSW-regeling (wachtlijst en werknemersbestand). Hiervan waren 92 795 personen opgenomen in het werknemersbestand. Er stonden 5 800 personen op de wachtlijst met een positief advies.

Tabel 1

Beroepsbevolking en personen in de WSW naar geslacht en herkomstgroepering

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					Herkomst onbekend
				Totaal	Marokko	Turkije	Suriname	Antillen en Aruba	

Beroepsbevolking 15-64 jaar, jaargemiddelden 2001 ¹⁾

aantal (× 1000)

Totaal	7311	6079	670	562	83	112	147	49	171	-
Mannen	4321	3600	375	345	58	75	75	28	110	-
Vrouwen	2990	2478	294	217	25	37	72	22	61	-

Aantal WSW'ers op 30 juni 2001 (wachtlijst en werknemersbestand)

Totaal	98 595	83 390	8 420	6 640	1 025	1 630	2 415	495	1 080	145
Mannen	74 850	63 580	6 325	4 835	820	1 165	1 710	355	785	110
Vrouwen	23 745	19 815	2 095	1 805	205	465	705	140	290	30

% beroepsbevolking

Totaal	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2	1,5	1,6	1,0	0,6	
Mannen	1,7	1,8	1,7	1,4	1,4	1,6	2,3	1,3	0,7	
Vrouwen	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	1,3	1,0	0,6	0,5	

¹⁾ Bron: CBS (2002b). Aantallen inclusief herkomstgroepering onbekend.

Medio 2001 nam 1,3 procent van de totale beroepsbevolking van 15-64 jaar deel aan de WSW (zie tabel 1). Allochtonen maken relatief minder gebruik van de WSW-regeling dan autochtonen, maar dit verschil is klein. Binnen de groep niet-westerse allochtonen zijn grotere verschillen te onderscheiden. De deelname aan de WSW in percentage van de beroepsbevolking is het grootst bij Surinamers en Turken, met respectievelijk 1,6 en 1,5 procent. Antillianen en Arubanen nemen met 1,0 procent beduidend minder deel aan de WSW.

Opvallend is dat vrouwen zijn ondervertegenwoordigd in de WSW. Voor alle onderscheiden herkomstgroeperingen geldt dat het aandeel van de mannelijke beroepsbevolking in de WSW groter is dan bij de vrouwelijke beroepsbevolking. Dit verschil is het grootst bij Surinamers en het kleinst bij Turken.

In het vervolg van dit artikel beperken we ons tot de WSW'ers in het werknemersbestand. Sinds 1998 is het aantal personen in het WSW-werknemersbestand voortdurend gestegen. Eind 1998 bestond het werknemersbestand uit ongeveer 90 duizend personen (Research voor Beleid, 2001). Medio 2001 is dit aantal uitgegroeid tot bijna 93 duizend.

Van de 92 795 WSW'ers in het werknemersbestand per 30 juni 2001 is 85 procent autochtoon en 15 procent allochtoon (zie tabel 2). Van deze allochtonen behoort ruim 40 procent (bijna 6 duizend personen) tot de niet-westerse allochtonen. Veruit de meeste niet-westerse allochtonen in de WSW behoren tot de 1e generatie (93%). Dit ligt bij de westerse allochtonen duidelijk anders. Daar is de 2e generatie meer dan tweemaal zo groot als de 1e generatie (69% van de westerse allochtonen in de WSW behoort tot de 2e generatie).

Tabel 2
Autochtonen en allochtonen naar generatie in het WSW-werknemersbestand op 30 juni 2001 en de in- en uitstroom in het 1e halfjaar van 2001 ¹⁾

	Eindstand		Instroom		Uitstroom	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Totaal	92 795	100	3 020	100	2 615	100
Autochtoon	78 965	85	2 410	80	2 135	82
Westerse allochtonen	7 900	9	270	9	255	10
1e generatie	2 475	3	95	3	85	3
2e generatie	5 425	6	175	6	165	6
Niet-westerse allochtonen	5 805	6	330	11	220	8
1e generatie	5 370	6	280	9	190	7
2e generatie	435	0	50	2	30	1
Herkomst onbekend	125	0	10	0	5	0

¹⁾ Dezelfde persoon kan in de meetperiode meer dan eenmaal in- en uitstromen. Deze tabel geeft het aantal van de gebeurtenissen van instroom en uitstroom en niet het aantal personen. Het aantal personen dat meer dan een keer in- of uitstroomt is gering.

Gedurende het eerste halfjaar van 2001 zijn 3 020 personen gestart met een WSW-dienstbetrekking of begeleid werken en zijn 2 615 personen vertrokken uit het WSW-werknemersbestand. Het aandeel autochtonen in zowel de in- als uitstroom ligt lager dan in de eindstand. Voor de niet-westerse allochtonen geldt het omgekeerde. Er zit in dit opzicht blijkbaar meer 'beweging' bij de niet-westerse allochtonen. Omdat de in- en uitstroomaantallen klein zijn ten opzichte van het totaal aantal WSW'ers in het werknemersbestand, hebben de stromen geen noemenswaardig effect op de stand gehad. De verhouding autochtoon/allochtoon bleef in het eerste halfjaar van 2001 onveranderd op 85/15.

De groep niet-westerse allochtonen is in tabel 3 nader onderverdeeld. Surinamers vormen met ruim 2 200 personen de grootste niet-westerse herkomstgroepering in de WSW (38% van de niet-westerse

allochtonen). Er zijn verder bijna 1 400 Turken, 900 Marokkanen en ruim 400 Antillianen en Arubanen in het WSW-werknemersbestand.

Tabel 3
Personen in het WSW-werknemersbestand naar herkomstgroepering en geslacht op 30 juni 2001 en de in- en uitstroom in het 1e halfjaar van 2001 ¹⁾

	Eindstand		Instroom		Uitstroom	
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>
Totaal	92 795	100	3 020	100	2 615	100
Mannen	71 215	77	1 950	65	2 055	79
Vrouwen	21 580	23	1 070	35	530	20
Autochtoon	78 965	85	2 410	80	2 135	82
Mannen	60 820	66	1 555	51	1 670	64
Vrouwen	18 145	20	855	28	465	18
Westerse allochtonen	7 900	9	270	9	255	10
Mannen	6 015	6	170	6	205	8
Vrouwen	1 890	2	100	3	50	2
Niet-westerse allochtonen	5 805	6	330	11	220	8
Mannen	4 285	5	215	7	175	7
Vrouwen	1 520	2	115	4	45	2
w.v. Marokko	880	1	55	2	40	2
Mannen	715	1	45	2	40	1
Vrouwen	165	0	10	0	5	0
Turkije	1 385	1	90	3	55	2
Mannen	1 010	1	50	2	45	2
Vrouwen	375	0	40	1	10	0
Suriname	2 225	2	75	3	80	3
Mannen	1 595	2	45	1	55	2
Vrouwen	630	1	35	1	20	1
Antillen en Aruba	430	0	45	1	15	1
Mannen	315	0	30	1	10	0
Vrouwen	115	0	15	0	5	0
Overig niet-westers	885	1	70	2	30	1
Mannen	650	1	50	2	25	1
Vrouwen	235	0	20	1	5	0
Herkomst onbekend	125	0	10	0	5	0
Mannen	100	0	10	0	5	0
Vrouwen	25	0	5	0	-	-

¹⁾ Dezelfde persoon kan in de meetperiode meer dan eenmaal in- en uitstromen. Deze tabel geeft het aantal van de gebeurtenissen van instroom en uitstroom en niet het aantal personen. Het aantal personen dat meer dan een keer in- of uitstroomt is gering.

In tabel 3 is tevens onderscheid gemaakt naar geslacht. Het aantal mannen in het WSW-werknemersbestand van medio 2001 is beduidend groter dan het aantal vrouwen (77% versus 23%). Dit geldt voor alle onderscheiden herkomstgroeperingen. Over het eerste halfjaar van 2001 zijn er iets minder mannen ingestroomd dan uitgestroomd. Daarentegen zijn er ongeveer tweemaal zoveel vrouwen ingestroomd als uitgestroomd.

Tabel 4 geeft de samenstelling van de WSW'ers in het werknemersbestand naar leeftijd weer. Bijna de helft van de WSW'ers is 45 jaar of ouder (48%). De leeftijd van de westerse allochtonen in de WSW ligt hoger dan gemiddeld (59% van hen is 45 jaar of ouder). Bij de niet-westerse allochtonen zijn grote verschillen per groep te zien. Van de Surinamers is meer dan de helft ouder dan 44 jaar (53%), terwijl van de Turken een op de drie tot deze leeftijdscategorie behoort (32%).

Tabel 4
Personen in het WSW-werknemersbestand naar herkomstgroepering, geslacht en leeftijd op 30 juni 2001

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					Overig	Herkomst onbekend
				Totaal	Marokko	Turkije	Suriname	Antillen en Aruba		
<i>aantal</i>										
Totaal	92 795	78 965	7 900	5 805	880	1 385	2 225	430	885	125
15-24 jaar	4 565	3 905	255	400	80	105	115	35	65	5
25-44 jaar	43 825	37 935	2 990	2 845	450	840	925	220	415	65
45-64 jaar	44 400	37 120	4 655	2 565	350	440	1 190	180	410	55
onbekend	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Mannen	71 215	60 820	6 015	4 285	715	1 010	1 595	315	650	100
15-24 jaar	2 840	2 445	160	235	50	60	65	20	40	0
25-44 jaar	31 295	27 145	2 065	2 035	350	605	620	160	300	50
45-64 jaar	37 075	31 225	3 790	2 015	320	350	910	130	310	50
onbekend	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrouwen	21 580	18 145	1 890	1 520	165	375	630	115	235	25
15-24 jaar	1 725	1 465	95	165	30	45	50	15	25	0
25-44 jaar	12 535	10 790	930	805	100	235	305	55	105	15
45-64 jaar	7 320	5 895	870	550	35	95	275	45	105	10
onbekend	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>%</i>										
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15-24 jaar	5	5	3	7	9	8	5	8	7	2
25-44 jaar	47	48	38	49	51	60	42	51	47	50
45-64 jaar	48	47	59	44	40	32	53	41	46	47
onbekend	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Mannen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15-24 jaar	4	4	3	5	7	6	4	6	6	2
25-44 jaar	44	45	34	47	48	60	39	51	47	48
45-64 jaar	52	51	63	47	44	34	57	42	47	49
onbekend	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrouwen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15-24 jaar	8	8	5	11	19	12	8	11	10	4
25-44 jaar	58	59	49	53	62	62	48	49	46	58
45-64 jaar	34	32	46	36	19	25	44	40	43	38
onbekend	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-

De deelname van ouderen aan de WSW verschilt ook sterk naar geslacht. De mannen in het werknemersbestand zijn gemiddeld ouder dan de vrouwen. Meer dan de helft van de mannen is ouder dan 44 jaar (52%), bij de vrouwen is dit slechts een op de drie (34%). Verder is het kleine aandeel ouderen onder de Marokkaanse en Turkse vrouwen in het WSW-werknemersbestand opvallend. Met respectievelijk 19 en 25 procent vrouwen van boven de 44 jaar zijn zij duidelijk jonger dan vrouwen

uit de andere allochtone groepen. Een op de vijf Marokkaanse vrouwen is zelfs jonger dan 25 jaar (19%).

In tabel 5 is de bestemming van de uitstroom uit het werknemersbestand in het eerste halfjaar van 2001 weergegeven. De categorie 'Overig' omvat hier onder andere personen die overlijden, een studie of opleiding gaan volgen of gebruik gaan maken van een andere voorziening, zoals plaatsing in een dagopvang voor ouderen of een psychiatrische inrichting.

Van de uitstroom in het eerste halfjaar van 2001 stroomt 14 procent door naar een reguliere baan buiten de WSW. Meer dan een kwart van de uitstroom verlaat de WSW-regeling omdat zij in dat halfjaar de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt of met de VUT zijn gegaan (27%). Verder krijgt 17 procent van de uitstroom voortaan een uitkering als gevolg van ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Tabel 5
Uitstroom uit WSW-werknemersbestand naar herkomstgroepering en uitstroombestemming in het 1e halfjaar van 2001 ¹⁾

	Uitstroom		Uitstroombestemming					
	<i>aantal</i>	<i>%</i>	Reguliere	Gesubsidi-	Uitkering ²⁾	VUT of	Overig	Onbekend
			arbeid	eerde arbeid		pensioen		
Totaal	2 615	100	14	15	17	27	23	3
Autochtoon	2 135	100	15	16	17	28	22	3
Westerse allochtonen	255	100	8	11	16	34	29	1
Niet-westerse allochtonen	220	100	14	19	22	10	33	3
w.v. Marokko	40	100	10	15	27	10	35	5
Turkije	55	100	19	22	22	9	20	7
Suriname	80	100	13	12	23	13	39	-
Antillen, Aruba	15	100	13	38	25	-	27	-
Overig niet-westers	30	100	13	26	10	13	40	-
Herkomst onbekend	5	100	17	17	-	17	50	-

¹⁾ Dezelfde persoon kan in de meetperiode meer dan eenmaal in- en uitstromen. Deze tabel geeft het aantal van de gebeurtenissen van uitstroom en niet het aantal personen. Het aantal personen dat meer dan een keer uitstroomt is gering.

²⁾ Dit is een uitkering bij ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Met betrekking tot doorstroom naar reguliere arbeid doen de niet-westerse allochtonen het niet beter of slechter dan de totale groep uitstromers. Van de westerse allochtone uitstromers stroomt echter slechts 8 procent door naar een reguliere baan. Het valt op dat onder de westerse allochtonen velen met de VUT of pensioen zijn gegaan (34% van de uitstromers). Dit correspondeert met de afwijkende leeftijdsopbouw van de westerse allochtonen in de WSW: in vergelijking met de autochtonen en niet-westerse allochtonen zitten velen van hen in de hoogste leeftijdscategorie (zie tabel 4). De uitstroombestemming naar VUT of pensioen komt onder de niet-westerse allochtonen juist weinig voor (10% van de uitstromers).

3. Technische toelichting en verantwoording

3.1. Beschrijving van bronnen en methoden

WSW-statistiek

Gegevens over personen in de WSW zijn ontleend aan de WSW-statistiek, die door Research voor Beleid (RvB) wordt samengesteld. Dit onderzoeksbureau verzamelt integraal gegevens bij de gemeenten en WGR-verbanden, die bestuurlijk verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de WSW. De in dit artikel vermelde aantallen hebben betrekking op het aantal personen dat geregistreerd staat in het WSW-bestand van RvB. Vanwege een kleine non-respons liggen de aantallen in de tabellen iets lager dan het werkelijke aantal WSW'ers op de wachtlijst en in het werknemersbestand. Het WSW-bestand telt per 30 juni 2001 een aantal van 98 595 WSW-deelnemers (5 800 personen op de wachtlijst en 92 795 personen in het werknemersbestand). In het RvB-eindrapport (Research voor Beleid, 2001) wordt de omvang van de werkelijke populatie geschat op 98 810 personen (5 890 personen op de wachtlijst en 92 920 personen in het werknemersbestand). Aangezien het CBS niet over aanvullende informatie beschikt, zijn de uitkomsten gebaseerd op het oorspronkelijk geleverde bestand. In de tabellen worden absolute aantallen op vijftallen nauwkeurig weergegeven. Rij- en kolomtotalen komen om die reden niet altijd overeen met de som van de rij- en kolomelementen.

Koppeling WSW-bestand en GBA

Om de herkomstgroepering van de WSW-populatie vast te stellen, heeft het CBS de gegevens uit het WSW-bestand van Research voor Beleid gekoppeld aan gegevens uit de GBA. De koppelingsleutel was het sofi-nummer, dat in beide bestanden voorkomt. Er is een koppelingsrendement van 99,9 procent behaald: van in totaal 151 WSW'ers is de herkomstgroepering 'onbekend' gebleven.

Herkomstgroepering

De herkomstgroepering van een persoon volgens de CBS-definitie wordt vastgesteld aan de hand van diens geboorteland en dat van zijn ouders. Deze gegevens zijn te vinden in de GBA.

Tot de **autochtonen** worden gerekend: personen waarvan de beide ouders in Nederland geboren zijn, ongeacht hun eigen geboorteland.

Alle overige personen zijn **allochtonen**. Dit zijn dus personen waarvan minstens één ouder in het buitenland geboren is. Als deze persoon in het buitenland geboren is, is er sprake van een **1e generatie** allochtoon. Als deze persoon in Nederland geboren is (waarvan dus één of beide ouders in het buitenland geboren is), is er sprake van een **2e generatie** allochtoon.

Bij allochtonen wordt nog onderscheid gemaakt naar land van herkomst. Van een in het buitenland geboren allochtoon is het geboorteland tevens land van herkomst. Als de allochtoon in Nederland geboren is maar diens moeder in het buitenland, is het geboorteland van de moeder land van herkomst. Als echter de moeder ook in Nederland is geboren, is het geboorteland van de vader herkomstland.

Voor de tabellen worden de volgende herkomstgroeperingen onderscheiden:

- Autochtonen.
- Westerse allochtonen. Het land van herkomst is gelegen in Europa (m.u.v. Nederland en Turkije), Noord-Amerika, Indonesië, Japan en Oceanië (Australië, Nieuw-Zeeland en andere eilanden in de Pacific).
- Niet-westerse allochtonen, met een onderverdeling in:
  - Marokko
  - Turkije
  - Suriname
  - Antillen, Aruba
  - Overig niet-westers.

Indien in de GBA het geboorteland van beide ouders ontbreekt, wordt verondersteld dat deze ouders hetzelfde geboorteland hebben als de persoon zelf. Als van één van de ouders het geboorteland in de GBA onbekend is, wordt verondersteld dat het geboorteland van deze ouder hetzelfde is als dat van de andere ouder.

Als het geboorteland van de persoon zelf onbekend is, wordt deze ingedeeld in de categorie ‘Herkomst onbekend’, tenzij van beide ouders bekend is dat ze in Nederland geboren zijn. In dat geval is de persoon een autochtoon. Indien minstens één ouder in het buitenland is geboren, maar het geboorteland van de persoon zelf is niet bekend, is feitelijk wel bekend dat de persoon een allochtoon is, maar de informatie strekt niet verder dan dat. Het is dan niet mogelijk om de generatie van de herkomstgroepering vast te stellen noch het herkomstland. In het WSW-bestand zijn dit 10 gevallen.

3.2 Lijst van begrippen en definities

Allochtonen - zie *Herkomstgroepering* in paragraaf 3.1.

Autochtonen - zie *Herkomstgroepering* in paragraaf 3.1.

Beroepsbevolking - Personen die ten minste 12 uur per week werken, of personen die werk hebben aanvaard waardoor ze ten minste 12 uur per week gaan werken, of personen die verklaren ten minste 12 uur per week te willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en die daartoe activiteiten ontplooiën.

GBA - Gemeentelijke Basisadministratie.

Herkomstgroepering - zie paragraaf 3.1.

WGR-verband - Samenwerkingsverband van gemeenten conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Deze eenheden dragen de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de WSW namens de vertegenwoordigde gemeenten.

WSW - Wet Sociale Werkvoorziening.

WSW'ers - Personen die gebruik maken van de WSW. In dit artikel gaat het om personen die een dienstbetrekking hebben bij een gemeente of WGR-verband of een reguliere werkgever. In tabel 1 zijn ook de WSW'ers op de wachtlijst opgenomen.

Literatuur

Centraal Bureau voor de Statistiek (2001). *Allochtonen in Nederland*. CBS: Voorburg/Heerlen.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2002a). *Deelname van allochtonen aan de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) over 1e halfjaar 2001*. Website <http://www.cbs.nl/nl/publicaties/artikelen/arbeid/arbeidsmarkt/rapport-WSW-1e-helft-2001.pdf>.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2002b). *Enquête Beroepsbevolking 2001*.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2001). *Wet Sociale Werkvoorziening: algemene informatie*. Website <http://www.szw.nl/>.

Research voor Beleid (2001). *Landelijk rapport WSW-statistiek: halfjaarrapportage 1^e helft 2001*. RvB: Leiden.